

NOVICE

G. župnik Andrej Fišer umrl. V nedeljo, dne 17. aprila je umrl v Ribnici na Pohorju tamošnji g. župnik in duh. svetovalec g. Andrej Fišer. Blagopokojni se je rodil 26. novembra 1855 pri Sv. Križu pri Rog. Slatini in je bil posvečen 20. julija 1884. Bil je vzoren duhovnik, dober govornik in glede izredne gostoljubnosti znan med duhovnimi sobraty in narodom. Vsi, ki so ga poznali, so se divili njegovi neprisiljeni šaljivosti. Dolga leta je župnikoval v Ribnici, kjer so ga Pohorci ljubili in mu bili udani kot dušnemu pastirju in očetu, ki je bil vsakemu na razpolago z dejansko pomočjo in dobrim nasvetom iz dolgoletne gospodarske izkušnje. Dobremu g. Andreju ostane ohranjen časten in hvaležen spomin med duhovščino lavantinske škofije in med slovenskim narodom!

Župnija Sv. Lenart pri Veliki Nedelji je podeljena g. Jožefu Reharju, župniku v Guštajnu.

Mrtvega so našli na hodniku tvornice za dušik v Rušah 20 letnega vodjo žerjava Antona Kramar. Na hodniku je prišel v dotiko z električno žico in obležal mrtev.

Strel iz zasede. Ko je vozil s kolesom 20 letni posestniški sin Franc Vresnik iz Dolgoš pri Mariboru skozi gozd 15. aprila, mu je pognal neznanec iz neposredne bližine kroglo skozi desno senca, da mu je obtičala v kosti nad levim očesom. Ranjenega je prepeljal marihorski rešilni oddelek v bolnico.

Samomor blazneža. Poročali smo, kako je blazni posestnik Ivan Ačko v Zgornjem Prebukovju pri Sv. Martinu na Pohorju ubil prevžitkarja in soseda Antona Žigarta. Za dejanje neodgovornega ubijalca so pridržali v zaporih v Slov. Bistrici, kjer so ga našli 15. aprila zjutraj obešenega v zaporni celici.

Požigalčeva roka na delu. Popolnoma je uničil požar gospodarsko poslopje posestnika in krčmarja Rečnika v Bukovcu nad Framom. Škoda znaša nad 70.000 Din in je krita le delno z zavarovalnino. Nekoliko pozneje je pogorelo šest gospodarskih poslopij, ki so bila last posestnika Prstiča. V obeh slučajih je bil ogenj podtaknjen.

Polskavčani so obupani. Dne 14. aprila ob 1. uri v noči je do tal pogorelo vsled podtaknjenega ognja Ravšerjevo poslopje štev. 40 na Bukovcu. Ljudskošolca Hojnika je pograbila pri pogledu na požar božjast in so ga komaj rešili. Ako bo požigalec nemoteno na delu, bo kmalu upepeljena cela Zgornja Polskava. Upravičeno so ubogi ljudje že čisto obupali.

Zopet dva požara. V Studenicah pri Poljčanah je dne 13. aprila ponoči izbruhnil požar v kozolcu veleposestva čč. sester. Kozolec je pogorel do tal in je nastala škoda precejšnja, ker je bil kozolec nizko zavarovan. Sumi se, da je tudi tukaj zažgala hudobna roka. — V Spodnjem Dupleku je dne 15. aprila zgorela hiša uboge kočarice. Zgorelo je vse do tal. Tudi tu se ne ve, kako je

Vama je potrebna pomladna kura

z večkrat preizkušenim „PLANINKA“-čajem iz zdravilnih planinskih zelišč, ker čisti kri, jo osvežuje in porazdeli; izloča iz telesa vse tuje materije in morbozne strupe ter se je obnesel pri obolenju sečne kiseline, jeter, žolča, žolčnih kamnih in težkočah prebave, hemoroidih itd. kot dragoceno domače sredstvo.

Radi tega pričnite tudi vi še danes s pomladno kuro od 8 do 12 tednov s „PLANINKA“-čajem Bahovec.

Oduševljeni boste. Zahtevajte v lekarnah izrecno „PLANINKA“-čaj Bahovec. Pravi samo v plombiranih paketih in z napisom izdelovalca:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

nastal ogenj. Nekaj čudnega je letos, da so požari tako številni, ko še niti doba neviht in strele ni tu.

Smrtna žrtve starega sovraštva. V Šikolah pri Pragerskem je ustrelil posestniški sin Franc Habjanič posestniškega sina Konrada Lavrenčiča. Vzrok krvavega dejanja je iskati v starem sovraštvu med obema.

Smrtonosen obračun z nožem. Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je došlo do krvavega obračuna med posestniškim sinom Francem Tertinek in posestnikom Francom Jakopec. Tertinek je zabodel Jakopeca v srce, da je obležal na mestu mrtve. Vzrok zločinske podivjanosti je bil v tem slučaju alkohol.

Nesreča z revolverjem. Šolski upravitelj Ambrož Rusijan se je vračal od obiska pri Sv. Marku niže Ptuja v Dornavo. Med potjo mu je spodrsnilo, pri padcu se mu je sprožil samokres v hlačnem žepu in Rusijana tako poškodoval po desni nogi, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Ker je miril, je bil zaboden z nožem. Gozdni delavec Ernest Miholič iz Kobilja je bil na obisku sorodnikov pri Murski Soboti. Na povratku je srečal zvečer družbo pijanih razgrajačev. Miril je pretepače in mu je eden zasadil nož v stegno in v trebuh ter ga smrtno nevarno ranil.

Gospodarsko poslopje in skladišče žrtev ognja. V Fokovcih v Prekmurju je uničil požar trgovcu Samuelu Grosu gospodarsko poslopje in skladišče.

Kopači med seboj. Dne 13. aprila so se začeli med seboj pripraviti v vinogradu kopači dveh posestnikov pri Sv. Barbari v Halozah. Iz prepira se je razvil obči pretep z motikami, iz katerega je odnesel posestnikov sin Joško Šmigoc počeno lobanjo in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Pogrešan. Že od 3. aprila pogrešajo 72 letnega delavca Jurija Erjavca od Sv. Janeza pri Marenbergu.

S kolom je obdelal neznanec 30 letnega tovarniškega delavca Martina Znidariča od Sv. Rozalije pri Št. Jurju ob južni železnici. Na glavi poškodovanega so oddali v celjsko bolnico.

Vlom v trgovino pri belem dnevu. Dne 13. aprila med opoldanskim odmorom je udrl neznanec v trgovino trgovca Kudiša na Kralja Petra cesti v Celju. S ponarejenimi ključi je odprl

ročno blagajno in odnesel iz nje 8500 dinarjev.

Iskra zanetila ogenj. V okolici Vranskega je parna žaga Vladimirja Stilinoviča deloma pogorela. V sredo, dne 13. aprila je zanetila v parni sušilnici na žagi iskra požar, ki bi bil lahko usodepoln za celo žago, da ga niso vrli gasilci omejili in je zgorela le sušilnica.

Samomor. V Št. Jurju ob južni železnici se je ustrelil 24 letni mladenič Martin Vodeb iz Črnoalice pri Št. Jurju. Fant si je končal mlado življenje, ker je zaman iskal službo kot kovaški pomočnik na železnici.

Umor. Neznani zločinec je zaklal ter oropal 46 letnega vojnega invalida Franca Gajšeka iz Slatine. Umorjeni je dobil osem zabodljajev z nožem. Bil je vojni invalid brez noge in zapušča ženo ter šest nepreskrbljenih otrok.

Smrtno je ponesrečil v rudniškem kamnolomu na Reštanju pri Rajhenburgu mlad rudar Anton Poznek, doma iz Prekmurja. Zapušča ženo in tri otročiče.

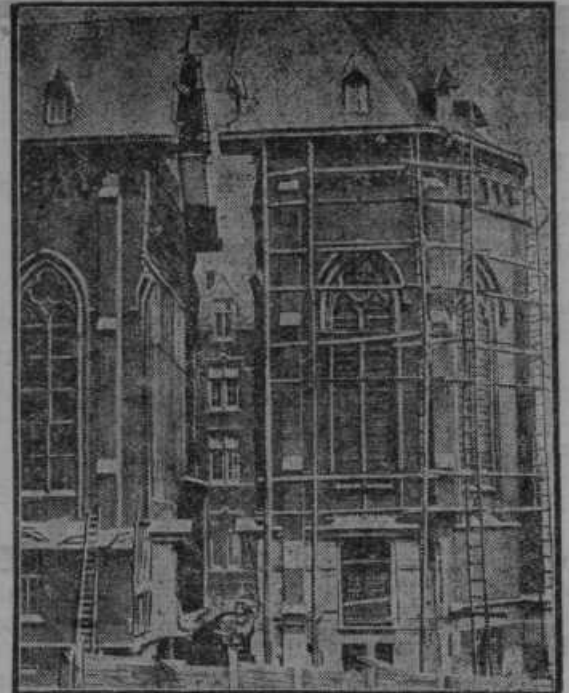
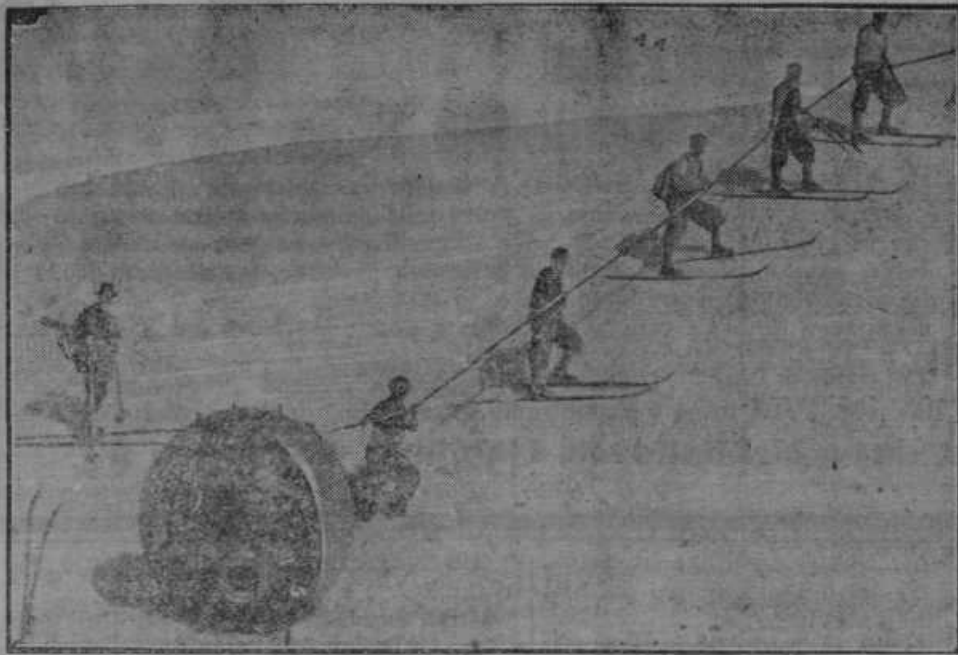
Neznani moški se je pognal z mosta v Brežicah v Savo, ki ga je odnesla proti Zagrebu.

Trije drugošolci utonili v narasli Krki. Trije gimnazijski drugošolci v Novem mestu: 15 letni Stanislav Škofič iz Kamnika, 14 letni Ciril Rus iz Krke pri Stični in 13 letni Stanko Erste iz Trebnjega, so odvezali čoln, ki je bil privezan ob kraju in hoteli na drugo stran narasle Krke po cvetlice. Valovi so zanesli čoln proti jezu ter preko njega in vsi trije pridni fanti so utonili. Več rešilnih poskusov se je izjalovilo.

Domačija pogorela. V Podzemlju v Beli Krajini je pogorela domačija g. Röhlna. Ogenj je zalotil domače v spanju in so si komaj rešili golo življenje. Požar je uničil gostilniško hišo, trgovino in sosedni kozolec.

Dva požara v eni vasi. V nedeljo, dne 10. aprila proti polnoči je uničil ogenj posestniku Jakobu Križetu v Vapči vasi nad Semičem v Beli Krajini hlev in kravo. — V torek za tem je izbruhnil požar v isti vasi v vinski kleti posestnice Katarine Golobič. Gasilci so rešili hišo ter druga poslopja in spravili tudi pravočasno vino iz goreče zidanice.

Poplave v naši državi. Neurja zadnjega tedna z deževnimi nalivi so pov-

Gondolo prof. Piccardovega balona spravljajo z velikimi težavami v dolino, odkoder bo prepeljana v muzej v belgijsko mesto Brüssel. Belgijski profesor Piccard se je dvignil lani z balonom 17.000 m visoko. Srečno je pristal v tirolskih gorah. Aluminijasta gondola njegovega balona je bila dosedaj na Tirolskem. — Desno: Samostansko cerkev sv. Avguština v belgijskem mestu Lüttich so razžagali na dvoje. Enega od razžaganih delov bodo pomaknili za nekaj metrov proč od glavne stavbe in na ta način bo cerkev povečana.

zročila velike poplave Donave, Save in Tise. Donavski valovi so prebili takozvani pančevski rt ter se je reka razlila z bliskavico po razsežnih pokrajinah. Obramba razliva Donave je bila onemogočena radi prevelikega in presilnega dotoka Save. Na Tisi pri Starí Kaniži je utrjevalo noč in dan nasipe 700 delavcev. Pri Zablju je branilo nasipe 800 delavcev. Pri Dolnji Gradnji je podrla voda nasip in je preplavila 3700 ha rodovitne zemlje. S tem prodromom je prišlo pod vodo 600 domov. Vsled ogromnega dotoka pritokov se je dvignila ter razlila Donava, voda je prodrla v beograjsko okolico. Hotel »Bristol« je bil pod vodo in tamkajšnji prebivalci so se morali posluževati čolnoy. Klavnica ob Donavi je bila pod vodo in tudi vsa železnica, ki veže glavni kolodvor s klavnico. Zemun je bil

videti z beograjske strani kot mali otok, obdan od treh strani od valovečega vodovja.

Povodenj v južnih krajih naše države zadnje dni ni popustila, ampak vodovje vsled neprestanega dežja narašča. Nasipi ob Savi in Tisi popuščajo in voda je poplavila na tisoče oralov najbolj rodovitne zemlje. Letošnja poplava je izza zadnjih 46 let največja.

V Čeki in »kominterni« je tudi kriza. Kredit za berlinsko Čeko, oziroma GPU so v Moskvi zmanjšali za polovico. Tudi krediti za čekiste v Varšavi, na Dunaju in v Pragi so znatno zmanjšani. Inozemski oddelki »kominterni« tudi ne bodo iz Moskve več prejemale gotovega denarja, marveč blago. In z denarjem za prodano blago bodo poravnali stroške za agitacijo.

Poročilo iz Celja: Vsa celjska okolica, od otroka do starega človeka že pozna manufakturno in modno trgovino »Pri sv. Antonu« v Celju, Gosposka ulica 2, znana je trgovina vsakomur, ker so cene poleg dobrega blaga skrajno nizke, izbira velika, postrežba točna in izredno prijazna. Kdor enkrat kupi pri sv. Antonu, ta je našel trgovino za oblačilo, kakor si jo je želel. Priporočam Vam torej, da si te vrstice dobro zapomnite in pazite, kadar pridete v Celje zaradi nakupa oblačilnega blaga, na sliko sv. Anjona, katera je izvešena na dtrgovino. 453

Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čegar fine kože na obrazu in rokah brez lišajev in gub se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje vporabljajo zato samo medicinsko zanesljiva sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din), dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (5 kosov franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 311, Savska hanovina.

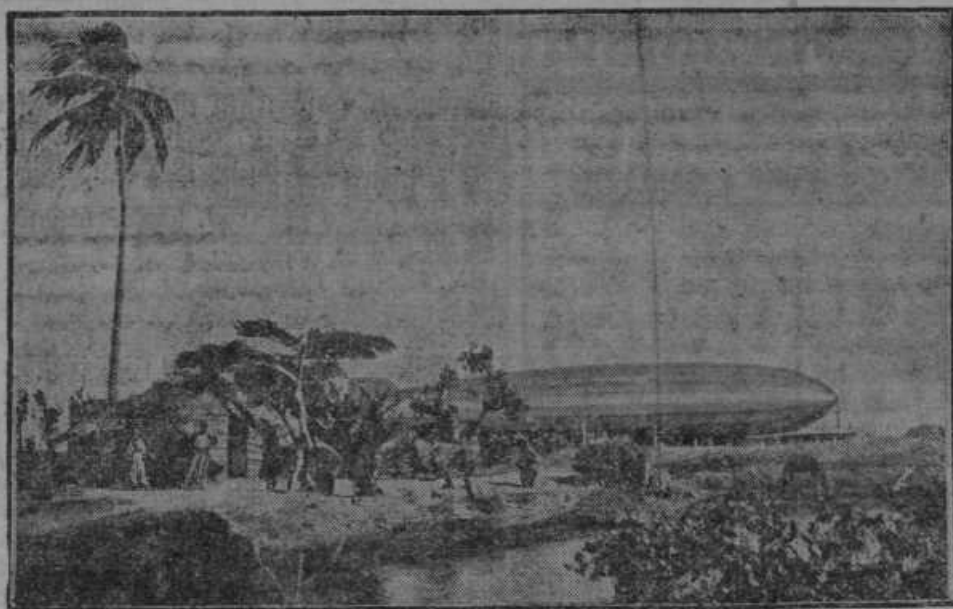
Steklo, porcelan, šipe vseh vrst, ogledal, okvirjev l. dr. po najnižji ceni, kakor tudi steklarska dela izvrši R. I. Petek, Ptuj, nasproti pošte. 475

Prebivalstvo Čehoslovaške prištedi letno na obutvi Kč 1.200.000.000.— Podjetje Bata je izdalo zanimivo statistiko o prihranku čehoslovaškega prebivalstva na izdatkih za obutev. Po tej statistiki iznaša letna poraba obutve v Čehoslovaški 30 milijonov parov čevljev. Vsled popolne racionalizacije v proizvodnji obutve pri firmi Bata je povprečna cena posameznega para čevljev za 30% nižja, kar iznaša za vse prebivalstvo Kč 900.000.000.— letnega prihranka. Znatne prihranke je opaziti tudi pri popravilu. Po gorenji statistiki imajo prebivalci v Čehoslovaški okoli 50.000.000 parov razne obutve, katero popravljajo najmanj dvakrat letno. Tako je tudi tu novo vpeljana metoda v načinu popraviljanja obutve omogočila, da je povprečna cena za vsako popravilo nižja za Kč 3.—, kar iznaša skupno vsoto 300.000.000.— Kč. Glasom tega iznašajo celokupni prihranki prebivalstva Čehoslovaške na obutvi letno 1.200.000.000.—

Pazi! Mleko bo izkipelo... Ves čas stoji človek tako kraj mleka ter čaka in čaka, a nikakor neče zavreti. Ako pa se samo malo obrne v stran — glej, že je izkipelo. Pa naj se človek potem ne jezí! Kajti ne samo da je pokvarjen najboljši del mleka, temveč se tudi lonec in štedilnik strašno zamažeta. In kako težko je odstraniti, oziroma očistiti te mastne prisušene madeže. No, Vim napravi to lahko in preprosto. Vzemite samo malo Vima na vlažno krpo, potegnite nekolikokrat po loncu, pa bo čist ka-

Slika zadnje povodnji v Rumuniji. Poplave so uničile 12.000 hiš. V vasi pri mestu Arad je valovje porušilo 2000 hiš.

Zrakoplov »Graf Zeppelin« je rabil pri zadnji vožnji iz Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru v Pernambuco (glej sliko) v Braziliji 60 ur.

kor je bil poprej. Ampak ne samo lonec in štedilnik, temveč tudi kozarec, okna, vrata, tla, mize in deske za testo, jedilni pribor, linolej in z oljnato barvo pobarvane predmete — vse to čisti Vim redno, hitro in poceni. Vim dela v resnici čudeže.

Ali že veste, da je manufakturni trgovini Valentin Hladin v Celju zraven Marijine cerkve) ravnokar dospela velika množina svežega pomladanskega in poletnega blaga, katerega prodaja po globoko znižanih cenah. V interesu odjemalca je, da si njegovo lepo sortirano zalogo nemudoma ogleda, ter se na lastne oči prepriča, kako si zamore še danes vsakdo kriti svoje potrebščine in to z zmernimi sredstvi. Občinstvo se vabi, da te ugodne prilike ne zamudi ter nemudoma obišče to že itak dobro znano tvrdko. 538

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23-58, lastnik in vodja kirurg dr. Cerinč. — Najmodernejši urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko sonce, diatermija, ionizator, račnica »Hala«, emterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmerno. 332

Cepano, žagano in okroglo kolje kakor vsake debelosti rezan les prodaja ali zamenja za izborna vino tvrdka Gnlišek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Fr. Wernig, Slovenjgradec:

Ljudstvo in gospodarski napredek.

Skoraj pri vsakem predavanju naletim na ugovore, ki zadevajo socialno-gospodarske prilike, splošno-gospodarske odnošaje itd. Ugovori so to večinoma, ki se ne tičejo n a r a v n o s t strokovnjaka za kmetijstvo, ki so le splošno gospodarskega značaja. Vendar mora na zadevna vprašanja in ugovore znati odgovoriti tudi kmetijski predavatelj, da utemelji upravičenost propagande za gospodarsko povzdigo in napredek.

»Vsa vaša izvajanja so lepa, toda vse skupaj nam nič ne pomaga, dokler ne poskrbite za izvoz naših pridelkov v inozemstvo. Odprite meje in živina bo imela zopet cene tudi brez vsega, kar ste nam glede izboljšanja živinoreje

svetovali!« je odvrnil po končanem predavanju neki kmetovalec.

Krog izvoza v inozemstvo.

»Da, če bi bil izvoz v inozemstvo samo od nas odvisen! Toda vsaka država v zadnjem času zapira svoje meje uvozu, tujega blaga in tudi največji diplomatični spretnosti včasih ne uspe priboriti našemu blagu izvoz. Vsaka država štiti svojega kmetovalca, ki si je znal v sosednih pokrajinah z doslednim vstopom v kmetijske organizacije priboriti primerno upoštevanje,« sem še z lahkoto zavrnil ugovor. In pripovedoval sem dalje, da je v sosednih državah za kmetovalca večinoma še slabše, da je zajela gospodarska kriza ves svet in celo bogato Ameriko in Angležko, da so kmetje v drugih alpskih deželah v resnici samo kmetje — kmetje, katerim je ljubezen do zemlje, domače grude in domovine smoter in vsebina vsega bitja in žitja, katerim je idejna vrednost zemlje tako velika, da vzdrže to sveto, od staršev podedovano, v njihovem znoju in krvi prepojeno zemljo. Za neugodne gospodarske prilike ne iščejo ti kmetovalci samo vnanjih vzrokov, ampak tudi razloge času neprimerne gospodarskega.

Tekmovanje s klavno živino.

»Sto let že gospodari v naši dolini kmetovalec skoraj na enak način, sto let se menda že ni mnogo spremenilo razmerje med travniki in njivami pri nas in vendar so se gospodarske razmere v tem času tako spremenile, da je neobhodno potrebno, da začnemo drugače gospodariti,« sem dalje razlagal. »Dočim smo pred sto leti redili živino predvsem le radi gnoja, s katerim smo zadosti obgnojili njive, radi zadostnega pridelka žita — danes marsikje ravno narobe obdelujemo polje, da pridelamo več in boljše krme, da redimo boljše živino.«

»Vse prav! Toda kam bomo šli z blagom, če bomo tako zelo povzdignili kmetijstvo? Vsaj še zdaj ne vemo kam z živino, katera nima nobene cene,« je mislil drugi kmetovalec. »Imate tudi prav, gospod! Imamo res preveč živine, klavne živine. Toda prav slabe kva-

litete je ta, ne radi pasme, ampak radi reje in krmljenja. Dobro blago in danes že sloveča slovenska plemenska živina gre še vedno v denar. Klavni voli pa pri nas res marsikje že ne morejo tekrovati s klavnim blagom v drugih pokrajinah. Nedavno so pokupili tu prekupčevalci za tri vagone naših volov, katere so poslali v Zagreb radi prehrane mesta, ker so Italijani pokupili na sejni v Zagrebu baje vso živino za višjo ceno, kakor se plačuje običajno pri nas. Italijanski kupci so bili torej z zagrebškim blagom zadovoljniji, kakor z našim. Radi tega pomnimo, da nam bo predvsem zboljšanje kakovosti živine s primerno odbiro, vzrejo, nego in krmljenjem pomagalo tekrovati z drugimi pokrajinami, tako, da bomo mogli tudi naše klavno blago vnovčiti,« sem dejal.

Večja pozornost na travnike.

»Hrvati lahko,« je rekel nekdo. »Oni imajo dosti žita in lahko krmijo živino.«

»Res, Hrvati imajo dosti žita; toda še lepšo klavno živino vzrede mogoče v Švici in Avstriji, kjer ne pridelajo žita niti za dom, kjer imajo le prvovrstne paše, seno, deteljo in lucerno ter eventualno ensilaže. Tudi pri nas je radi tega posvetiti vso pažnjo obdelovanju travnikov in pridelovanju krme! Gre predvsem zato, da pridelamo več in boljše seno. Med senom in senom je velika razlika in obdelovanje travnikov ni končano s tem, da gremo čez travnik enkrat z brano, da natrosimo malo umetnega gnoja itd. Naši travniki so potrebni temeljitega zdravljenja, obdelovanja s skarifikatorji, dosetve, razkisanja in poživljenja. Bolj kakor njive so potrebni obdelovanja travniki. Že ko sem bil pred vojno na Češkem, so se vršili takrat za praktične kmetovalce samo za obdelovanje travnikov dvomesečni tečaji.«

Ko pa sem nedavno na nekem strokovnem predavanju naletel na toliko uvodoma navedenih socialno-gospodarskih splošnih ugovorov, da je vse strokovno predavanje, vključno najdalekosežnejšim koncesijam izzvenelo v burni gostilniški razgovor — sem vzel v roke tečnik »Slovenski Gospodar« z dne 24. februarja tega leta in sem zaklical mojim poslušalcem:

Iz malih dohodkov sredstva za gospodarstvo.

»Možje! Skoraj vsi ste naročniki »Gospodarja« in verujete v poročila tega lista.

Glejte, kaj Vam piše ta list med vprašanji in odgovori: »Ali bi bilo dobro še izseliti v Južno Srbijo?« — »S tem se svojih dolgov ne boste iznebili, doll si pa ne boste pomagali. Vsem kmetom se danes tako godi. Začnite misliti tudi na to, kako bi iz malih dohodkov skušali dobiti sredstvo za gospodarstvo!«

Torej iz malih dohodkov naj skušamo dobiti sredstev za gospodarstvo. Pozabimo zaenkrat na lažje dohodke iz gozda, iz lesne kupčije, za hmelj itd. in obrnimo vso pozornost obdelovanju travnikov, pridelovanju krme, kvalitativni reji živine in sadjarstvu!